אגרות הראי"ה - כרך ג' - אגרת תתסו

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ' טבת תרע"ח - לונדון
נמען: בנו, הרב צבי יהודה

'המעשים כה נפלאים, עד שהעין מתעששת'. עלינו לסדר את מערכות רוחנו 'בלי רפיון'. על מאמרו של ד' כהן (הנזיר): ההשקפות החדשות על העולם, ש'הגודל וההוד מתראה בו בצורה אין סופית', מאירות את הקודש יותר מהקוסמולוגיה הקדומה, אף שזו התאימה בזמנה להכנסת האמונה לרגש. 'ימן המצר קראתי י־ה, ענני במרחב י־ה'.

עיקרי הדברים

- פלאי הזמן.
- סדר במערכות הרוח.
- הקוסמולוגיה החדשה מאירה את הקודש.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], כ' טבת תרע"ח[2].

בני מחמדי ויקירי שליט"א[3].

ת"ל[4] על החוה"ש[5] אשר עמנו. וכן קבלנו מכתב גלוי עוד מבתי' תחי'[6] מבשרת משלו'[7] כולם. ועודנו צמאים הרבה לקבל מכתבים ברורים ומפורטים מכולם. קשה מאד לכתוב כעת דברים בקוים ברורים בענינים הכלליים הנעשים לעינינו. המעשים הם כה נפלאים, עד שהעין מתעששת מראיתם [עד שהעין מתעייפת מלראותם (על פי קהלת א, ח)] והאוזן מלאה היא מהמון שמועה ורב קשב. וסוף כל סוף עלינו לסדר את מערכות רוחנו, באופן העשוי בלי רפיון ובלי רכרוכית נפש [ובלי רכות וחולשת נפש] כי"א[8] ברוח עז ומוכן לפועל ולעבוד עבודת ד' ועמו, ולברר את תכסיס הרעיונות [את סדר הרעיונות] והמחשבות בצורה ברורה, הנכונה להוציא אל הפועל את כל הנדרש לפי רוב תפקידי השעה. ותנובות הלא בע"ה[9] למכביר יבואו, קול דודנו דופק [שיר השירים ה, ב] ת"ל ואור חי העולמים זורח מכל המחשכים, וכל חלוץ, מכיר ואינו מכיר את תוכן עבודתו מקורה ורוחה, עובד הוא את עבודתו למטרה המאוחדת הנאדרה-בקודש.

קבלתי מאמר אשכנזי [מאמר בגרמנית] מאהובנו מר דוד כהן. [הרב דוד כהן, "הנזיר", תלמידו המובהק של הרב קוק, ששהה אז בשוויץ] כפי הנראה הוא שלו, כי חותם שמו בן יוסף. דבריו נגידים המה

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 תרע"ח - השנה תרע"ח (1917/1918)
3 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
4 ת"ל - תודה לא-ל
5 החוה"ש - החיים והשלום
6 תחי' - תחיה
7 משלו' - משלום
8 כי"א - כי אם
9 בע"ה - בעזרת השם

[דבריו דברי טעם וחשיבות (על פי משלי ח, ו)] וראויים להכתב, ולהוסיף עליהם כי בהשקפה בהירה אור הקודש מתפלש הוא [אור הקודש חודר ומתגלה] הרבה יותר ע"י[10] ההשקפות החדשות בערכו של עולם, שהגודל וההוד מתראה בו בצורה אין סופית, ממה שהתפלש בצורה הקוסמית הקדמונה והמוזערה של תפיסת הבריאה הגלמית של הפילוסופים הקדמונים. אמנם מסוגלה היתה התכונה המדוחקה [המצומצמת] להכניס את היסוד האמוני במעמקי הרגש, מה שלא היה אפשר אם היתה מתגלה הופעת המרחב לפני זמנה. אבל אחרי שהחיים הסתגלו לשאיבת הקודש, המרחבים מוכרחים הם להופיע, וטובה אדירה צומחת מהתגלות הגודל והרוחב. "מן המצר קראתי י-ה, ענני במרחב י-ה", [תהלים קיח, ה] "כי בי-ה ד' צור עולמים" עוה"ב[11] ביוד ועוה"ז[12] בהא. [ישעיהו כו, ד; ובגמרא (מנחות כט): "העולם הזה נברא בה"א, והעולם הבא נברא ביו"ד"]

והנני בזה דוש"ת[13] מצפה דבריך ואשרך אביך.

אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

10 ע"י - על ידי

11 עוה"ב - עולם הבא

12 ועוה"ז - ועולם הזה

13 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו